

nařízení vešlo v platnost teprve 14. června 1929, kdežto stěžovatel žádost o připuštění ke zkoušce podal také již dne 14. června 1929, tedy prý ještě za platnosti uherského nařízení čí. 1456/1918. Avšak tento vývod se míjí cílem, i kdyby skutečně žádost podaná dne 14. června 1929 mohla platiti za podanou ještě za platnosti cit. uh. nař. téhož dne platnosti pozbyvšího, neboť ono uherské nařízení čí. 1456/1918 platilo sice i za Čsl. republiky až do zrušení hořejším vládním nařízením ze dne 10. května 1929, čí. 70 sb. z. a n., pokud nebylo zrušeno již dříve, avšak platnost jeho vztahovala se vždy jen na oblast Slovenska a Podkarpatské Rusi, na ono území republiky, v němž platí právo uherské, nikdy však neplatilo v oblasti historických zemí (Čech, Moravy a Slezska, či nyní země moravsko-slezské) a tedy také ne u vrchního soudu v Praze, u něhož stěžovatel o zkoušku žádal, zrovna tak jako vice versa nemohl by se kandidát, žádající o připuštění ke zkoušce u vrchního soudu v Bratislavě neb v Košicích dovolávati předpisů platných kdysi jen v rakouské polovici bývalé říše Rakousko-uherské, nýbrž jen předpisů bývalých uherských a předpisů vydaných po převratu Československou republikou, takže, žádaje o připuštění ke zkoušce u vrchního soudu v Praze, může se opírat jen o předpisy bývalé rakouské a přistoupivší k tomu předpisy československé. Oblast práva neřídí se a nemůže se řídit podle toho, že jest kandidátem advokacie v Podkarpatské Rusi, jak si to přeje, nýbrž podle toho, kde jest soud, jenž s ním má zkoušku vykonati. Nelze tedy stěžovateli vojenskou službu započítavati. Pak ale vykázal jen 2½ roku praxe, která mu, an byl zapsán teprv dne 26. ledna 1929 do seznamu kandidátů advokacie, nestačí, protože nesplnil podmínku § 2 vl. nař. čí. 262/22, by byl zapsán do seznamu nejpozději do 12. října 1922.

Čís. 9165.

Pojištěním proti nebezpečí z ručení při provozu osobního automobilu není kryto povinné ručení za poškození způsobené motorovou tříkolkou přivázanou lanem k pojištěnému automobilu a jím po silnici vlečenou.

(Rozh. ze dne 7. září 1929, Rv I 1485/28.)

Žalující firma uzavřela se žalovanou pojišťovnou pojišťovací smlouvu podle pojistky ze dne 14. srpna 1925, čí. 219.962 proti následkům zákonité ručební povinnosti jako provozovatele jízd automobily různých typů a sil pod obchodním číslem N V 933 pokud se týče N VIII 291 řízených úředně zkoušeným Ing. F-em, úředně zkoušenými jeho společníky aneb úředně zkoušeným řidičem. Dne 30. října 1925 po 10. hod. dopol. byl Jan S. zachycen a zraněn na chodníku před svou trafikou, když rovnal dříví, motorovou tříkolkou, jež byla přivázána provazem 2 m dlouhým k osobnímu automobilu N VIII 291, který po silnici jel maje onu tříkolku ve vleku. Na žalobce jakožto majitele uvedeného osobního auta č. N VIII 291 a šoféra Emanuela Ch., vznesena byla Janem S-em žaloba Ck V 402/25 na nároky náhradní v částce Kč 100.000 podle ustanovení zá-

kona ze dne 9. srpna 1908, čís. 162 ř. zák. Žalobou, o niž tu jde, domáhal se žalobce na žalované, by bylo uznáno právem, že pojišťovací smlouva mezi žalující a žalovanou stranou ze dne 14. srpna 1921 o pojištění povinného ručení na základě pojistky číslo 219.962, kterou žalující strana jako provozovatelka jízd automobilů různých typů pod obchodním číslem N VIII 291 pojištěna byla proti následkům zákonitého povinného ručení a žalovaná strana se zavázala nahraditi žalující straně částky v pojistce uvedené, jež by táž povinna byla poskytnouti poškozeným, pozůstalým anebo jinak oprávněným osobám, pokud podle platných zákonů za tyto události žalující strana ručí, vztahuje se na případ tvořící skutkový děj žaloby podané č. j. Ck V 402/25, že žalovaná jest povinna to uznati, a pojistnou povinnost podle obsahu této pojistky proti žalující straně splniti. *P r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e* žalobu zamítl. *D ů v o d y*: Jde především o rozhodnutí otázky, zda zodpovědnostní pojištění žalobcových automobilů, pokud se týče jeho automobilu, o nějž tu jde, podle pojistky čís. 219.962 vztahuje se i na ručení za poškození způsobené cizí motorovou tříkolkou uvázanou lanem k pojištěnému automobilu a jím po silnici vlečenou. Pro posouzení práv a závazků stran pojišťovací smlouvy uzavřevších přicházejí v úvahu pojišťovací podmínky a úmluvy obsažené v pojistce, pojištěncem bez odporu přijaté, kterážto poslední okolnost jeví se podle výsledku provedeného řízení a předložené korespondence zcela nepochybnou (srov. sb. n. s. čís. 6691), neboť listina o smlouvě pojišťovací má býti listinným obrazem jejího obsahu (Hermann-Otavský, Soukr. pojišťovací právo čsl. 107). Podle prvního odstavce čl. 1 všeobecných pojišťovacích podmínek jest pojišťovatel zavázán zprostiti pojištěnce škody, když a pokud byly na základě tuzemských zákonných ustanovení o povinném ručení platných v době uzavření smlouvy vzneseny proti němu jako náhradou povinnému nároky, odvozené z nějakého smluvně označeného zdroje nebezpečí, a podle odstavce 3. téhož článku vylučují se navzájem, vzhledem k ručení pojišťovatelovu, není-li nic jiného ujednáno, zdroje nebezpečí v pojišťovatelových sazbách rozlišované, při čemž podle dodatečných ustanovení k všeobecným pojišťovacím podmínkám vztahuje se zodpovědnostní pojištění i na náhradní nároky, které mohou býti na pojištěnce (a na ostatní pojištěné osoby) vzneseny na základě zákona ze dne 9. srpna 1908, čís. 162 ř. zák. o ručení za škody z provozování jízdních silostrojů. Podle pojistky jest pojištěna žalující strana jako provozovatel jízd automobily různých typů a sil. Stihá tudíž žalovanou stranu nebezpečí náhodné škody, kterou po rozumu § 1288 a 1290 obč. zák. na sebe bere, ze smluvního nebezpečenského zdroje provozování jízd automobily, a to jen těmito automobily. Závazek pojistitelův k pojistnému plnění podmíněn jest dostavením se určité nejisté události, kterážto pojistná příhoda musí býti tudíž ve smlouvě určena, pokud se týče, musí strany při uzavírání pojišťovací smlouvy tuto pojistnou příhodu, pokud se týče její možnost na mysli míti a ji předmětem svého pojištění učiniti. Neboť »pojistné nebezpečí« jest souhrnem skutkových podmínek smluvní pojistné příhody, jež pojistitel volí pro smluvní poměr za předpoklady svého úsudku o pravděpo-

dobnosti pojistné příhody (Herrmann-Otavský, tamtéž 63 a 142). Soud má za to, že strany při uzavření pojišťovací smlouvy, o níž tu jde, které přišlo k místu schválení pojišťovacího návrhu žalující stranou žalované zaslaného a doručení pojistky žalující (sb. n. s. čís. 4011 a 6686), pojistnou příhodu, o níž tu běží, t. j. ručení za následky poškození povstálé předmětem za automobilem na laně vlečeným vůbec na mysli neměly, neboť ani o této ani o podobné možnosti pojistné příhody se v pojišťovacím návrhu nemluví, žalující strana v odstavci pro nákladní automobily v pojišťovacím návrhu určeném v rubrice »počet přívěsných vozů« vůbec zanášku neučinila a v pojistce, základ smluvních práv a povinností mezi stranami tvořící, vůbec nic v tomto směru uvedeno není. To odpovídá i posudku a potvrzení soudního znalce, že podle jeho praxe a zkušenosti se takové pojištění vůbec nikdy nevyskytá. Podle udání žalobkyně byl automobil, který tříkolku na laně ve vleku měl, osobním automobilem. Podle potvrzení soudního znalce předmětem pojištění může být vlečný vůz, avšak opatřený příslušnou konstrukcí k připojení k vozu motorovému, t. j. k nákladnímu. Vlečný vůz u automobilu osobního není vůbec předmětem pojištění, neboť osobní automobil není na vlečení jiných vozidel vůbec konstruktivně zařízen. Toto stanovisko znalecovo odpovídá i platným sazbám pojistného, které mluví výhradně jen o přívěsném vozíku. Je-li tudíž i přívěsný vůz u automobilu osobního z pojištění vyloučen, nemůže se pojištění vztahovati ani na předmět na laně za osobním automobilem vlečený, pokud by nějaká výslovná zvláštní úmluva v tom směru nebyla učiněna, což, jak z police vysvítá, se nestalo. Avšak, i kdyby, jak dovozuje znalec, šlo o pojištění přívěsního vozíku, což jest, jak uvedeno, přípustno jen u automobilů nákladních, šlo by o zvláštní zdroj nebezpečí rozlišovaný v pojišťovacích sazbách, který podle odstavce 3. článku i všeob. pojišťovacích podmínek jest z pojištění vyloučen, neboť na přívěsné vozíky stanovena jest podle platných sazeb pojistných zvláštní 50% přírážka celkového pojistného (položka IV. 2), pokud se týče, jde-li o přívěsné vozíky ke kolům motorovým, vyšší sazba pojistná (položka I. 2). Žalující straně jest v polici účtována jen nejnižší základní sazba za osobní pojištění 1.500 Kč a za pojištění věcné 400 Kč. Jest proto nepochybné, že se žalobní pojistka čís. 219.962 na ručení za škodu způsobenou předmětem osobním automobilem na laně vlečeným nevztahuje, to tím méně, ana podle znalce a podle sazeb pojistného není na vlečení na laně sazba vůbec stanovena. Podle znalce posudku jde i při ručení za škodu přívěsným vozíkem způsobenou o zvláštní riziko, za které by musela být zapravena zvláštní přírážka, tedy o zvláštní riziko tomu odpovídající zdroj nebezpečenský, jak ve článku 1 odst. 3 všeob. pojišť. podmínek jest uvedeno, jehož pojetí do ručební povinnosti žalované pojišťovací banky nedošlo ani výrazu v pojišťovací sazbě, která, jak shora uvedeno, vyměřena byla položkou nejnižší, a vztahuje se tudíž na případy pravidelného normálního provozu jízdy silostrojem. Nelze proto sdíleti stanovisko žalující strany, že se pojištění, o něž tu jde, vztahuje na všechny účely, k nimž se automobil používá, zejména tedy i na případ projednávaný ve sporu Ck V 402/25. O d v o-

I a c í s o u d napadený rozsudek potvrdil. D ů v o d y: Spor jde o to, zda pojistkou čís. 219.962 kryto jest i povinné ručení za poškození způsobené motorovou tříkolkou přivázanou lanem as 2 m dlouhým k pojištěnému automobilu a jím po silnici vlečenou. Prvý soud zodpověděl tuto otázku záporně na základě obsahu pojistky a posudku znalce. Znalec uvedl, že šlo o automobil osobní, který není konstruktivně zařízen na vlečení jiných vozidel, u něhož tedy ani vlečný vůz není předmětem pojištění, tím méně že se pojištění může vztahovati na předmět na laně za osobním automobilem vlečený, pokud by výslovná zvláštní úmluva v tom směru nebyla učiněna, což, jak z police vysvítá, se nestalo. Vzhledem k tomuto jasnému posudku znalce nelze souhlasiti s názorem odvolatelky, že rizika povinného ručení jsou tak rozmanitá, že je nelze ani předem postihnouti ani předvídati, a že proto nelze usuzovati z toho, že to které jednotlivé riziko výslovně ve smlouvě pojišťovací není uvedeno, že strany riziko to na mysli nemají. Osobní auto není zařízeno na vlečení jiných vozidel a proto škoda způsobená tříkolkou na laně k osobnímu autu přivázanou a jím po silnici vlečenou není škodou způsobenou oním osobním autem a nevztahuje se na ni sporné pojištění. Že s takovými případy pojistka, o niž tu jde, nepočítala, nutno odvozovati z toho, že podle sazeb pojistného není na vlečení na laně vůbec stanovena sazba, kdežto při škodě způsobené přívěsným vozíkem při nákladním automobilu jde o zvláštní riziko, za které by musela býti zapravena zvláštní přírážka. Nelze předpokládati, že se úmysl stran nesl k podobné možnosti pojistné příhody a že se pojišťovací smlouva vztahuje také na tento případ. Vozidlo k automobilu přivázané a jím vlečené jest zvláštním samostatným zdrojem nebezpečí a jest také z pojištěného zdroje neovládatelným. Pro názor odvolatelky, s nímž odvolací soud nesouhlasí, nemluví ani to, že v návrhu na pojištění v rubrice, zda jsou pojištěny také vlečné vozy nákladních automobilů, jest místo odpovědi uvedeno »obchodní číslo«, neboť nelze tomuto vyplnění onoho místa dáti ten výklad, jaký se mu snaží dáti odvolatelka, že totiž ručení má postihnouti všechny možnosti pojišťovacího případu, aniž bylo třeba bližší vypočítávání nebo použití jiných sazeb. Soud odvolací poukazuje ke správným, stavu věci i zákonu odpovídajícím důvodům prvního soudu, jež vývody odvolatelky vyvráceny nebyly a z nichž vyplývá, že první soud výsledky průvodního řízení správně ocenil a spor i po stránce právní správně posoudil.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Dovolací soud, zkoumaje především z úřední povinnosti, zda jsou tu zákonité předpoklady určovací žaloby podle § 228 c. ř. s., zda žalobkyně má právní zájem na tom, by právní poměr, jehož určení se domáhá, byl co nejdříve najisto postaven soudním rozhodnutím, přihlíží k ustanovení čl. 19 všeobecných podmínek pojišťovacích, podle něhož, zamítl-li pojišťovatel nárok naň vznesený, jest prost závazku k plnění,

nebude-li nárok na plnění uplatňován do šesti měsíců u soudu, kterážto lhůta počíná uplynutím dne, kdy se stalo zamítnutí nároku proti pojistníku neb oprávněnci doporučeným dopisem, v němž jest udána lhůta a následek právní s jejím uplynutím spojený, dále přihlíží ke zjištění, že žalovaná podle čl. 19 cit. poj. podmínek poskytla žalobkyni lhůtu k soudnímu uplatňování jejích nároků do šesti měsíců ode dne 2. dubna 1926, a posléze přihlíží k tomu, že žalobkyně byla v rozepři značka spisová Ck V 402/25 zažalována Janem S-em o náhradu škody 100.000 Kč, zaviněné neopatrnou jízdou silostroje žalobkyně, o kterémžto úrazu tvrdí žalobkyně, že je kryt pojištěním, o něž jde v tomto sporu. Z toho jest usouditi, že jsou splněny zákonné předpoklady určovací žaloby podle § 228 c. ř. s. Dovolání jest bezdůvodné, neboť sporná věc posouzena byla v napadeném rozsudku po právní stránce správně, a proto dovolací soud sdílí důvody rozsudku, k nimž dovolatelka v první řadě odkazuje s jejími vývody. Práví-li dovolatelka, že její pojišťovací smlouva se žalovanou obsahuje generální doložku, podle níž žalovaná přejímá ručení za všechny škody, pokud nejsou ve smlouvě výslovně vyloučeny, zapomíná, že nebezpečenský zdroj (čl. 1 bod 1 cit. všeob. poj. podm.) jest smluvně přesně určen, že jím jest podle doslovu pojistky »provozování jízd automobily různých typů a sil pod obchodním číslem N V 933, řízených úředně zkoušeným Ing. F-em, úředně zkoušenými jeho společníky aneb úředně zkoušeným řidičem«. To znamená, že pojišťovatelka přijala za nebezpečenský zdroj silostroj takto konkretizovaný s jeho možnými risiky, a že jest protismluvním každé zvětšování tohoto riska, jímž jest v souzeném případě přivázání motorové dvoukolky 2 m dlouhým lanem k pojištěnému osobnímu automobilu a její vlečení po silnici. Dovolatelka nemůže těžiti pro své právní postavení ani z toho, že jsou pro přívěsné vozy u nákladního auta určeny zvláštní přírážkové premie. Nákladní automobil má podle zjištění soudů nižších stolic pevnou přívěsnou konstrukci, takže řidič ovládá směr i brzdění přívěsného vozu. Nelze tedy tento způsob vlečení ztotožňovati se vlečením motorové tříkolky osobním autem na laně 2 m dlouhém, kde řidič osobního auta neovládá ani směr, ani brzdění vlečené tříkolky, kde tedy, jak odvolací soud zcela správně vystihl, vlečená tříkolka jest zvláštním samostatným zdrojem nebezpečenským. Lichou jest posléze i námitka, že bylo věcí žalované pojišťovny, by smlouvu stylisovala jasně a přesně tak, by již při jejím uzavření bylo pojistníku zjevno, které přívěsky jsou kryty pojištěním. Dovolací soud neshledal, že ve příčině pojištěného zdroje nebezpečenského jest v pojišťovací smlouvě nepřesnost a nejasnost, ano jest v ní přesně uvedeno, které automobily jsou pojištěny, jakž bylo svrchu vyloženo.

Čís. 9166.

Zajištění půdy drobným pachtýřům.

Není třeba, by zákaz zcizení, poznamenaný při pozemku, byl při každém převodu na nového nabyvatele znova poznamenáván.